

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a zecea)

13 iunie 2024*

„Trimitere preliminară – Sectorul telecomunicațiilor – Prelucrarea datelor cu caracter personal și protecția vieții private – Directiva 2002/58/CE – Articolul 15 alineatul (1) – Restrângerea confidențialității comunicațiilor electronice – Decizie judecătorească prin care se autorizează ascultarea, interceptarea și stocarea convorbirilor telefonice ale unor persoane suspectate că au săvârșit cu intenție o infracțiune gravă – Reglementare națională care impune ca o astfel de hotărâre să conțină ea însăși o motivare explicită în scris, independent de existența unei cereri motivate a autorităților penale – Articolul 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Obligația de motivare”

În cauza C-229/23,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sofiyski gradski sad (Tribunalul Orașului Sofia, Bulgaria), prin hotărârea din 12 aprilie 2023, primită de Curte la 12 aprilie 2023, în procedura penală împotriva

HYA,

IP,

DD

ZI,

SS,

cu participarea:

Sofiyska gradska prokuratura,

CURTEA (Camera a zecea),

compusă din domnul Z. Csehi, președinte de cameră, domnul E. Regan (raportor), președintele Camerei a cincea, și domnul I. Jarukaitis, judecător,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

* Limba de procedură: bulgara.

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Irlanda, de M. Browne, Chief State Solicitor, A. Burke și A. Joyce, în calitate de agenți, asistați de A. Thuillier, BL,
- pentru Comisia Europeană, de C. Georgieva, H. Kranenborg, P.-J. Loewenthal și F. Wilman, în calitate de agenți,

având în vedere hotărârea de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatei generale,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice) (JO 2002, L 201, p. 37, Ediție specială, 13/vol. 36, p. 63), precum și a articolului 47 al doilea paragraf, a articolului 52 alineatul (1) și a articolului 53 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unei proceduri penale inițiate împotriva HYA, IP, DD, ZI și SS pentru participarea la un grup infracțional organizat.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentul (11) al Directivei 2002/58 are următorul cuprins:

„La fel ca Directiva 95/46/CE [a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date (JO 1995, L 281, p. 31, Ediție specială, 13/vol. 17, p. 10)], prezenta directivă nu se referă la chestiuni de protecție a drepturilor și libertăților fundamentale legate de activități care nu sunt reglementate de legile comunitare. Prin urmare, aceasta nu aduce atingere echilibrului existent între dreptul indivizilor la confidențialitate și posibilitatea ca statele membre să ia măsurile stipulate la articolul 15 alineatul (1) al prezentei directive, posibilitate necesară în vederea protejării siguranței publice, apărării și siguranței statului (inclusiv bunăstării economice a acestuia, în cazul în care activitățile respective sunt legate de chestiuni de siguranța statului) și întăririi legii penale. În consecință, prezenta directivă nu interzice statelor membre să efectueze interceptări legale ale comunicațiilor electronice sau să ia alte măsuri pentru atingerea scopurilor menționate anterior, dacă acest lucru este necesar și în conformitate cu Convenția Europeană pentru Protecția Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare «CEDO»)], așa cum este aceasta interpretată de

Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Aceste măsuri trebuie să fie corespunzătoare, strict proporționale cu scopul urmărit și necesare în cadrul unei societăți democratice și trebuie însoțite de precauțiile corespunzătoare în conformitate cu [carta].”

4 Articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/58 prevede:

„Statele membre trebuie să asigure confidențialitatea comunicațiilor și a datelor de transfer aferente transmise prin intermediul unei rețele de comunicații publice sau unor servicii publice de comunicații electronice, prin legislația internă. Acestea interzic astfel în special ascultarea, înregistrarea, stocarea sau alte tipuri de interceptare sau supraveghere a comunicațiilor și a datelor de transfer aferente de către persoane altele decât utilizatorul, fără acordul utilizatorului în cauză, cu excepția cazurilor în care acest lucru este permis în temeiul articolului 15 alineatul (1). Prezentul alineat nu interzice stocarea tehnică necesară pentru transmisia comunicației care nu aduce atingere principiului confidențialității.”

5 Articolul 15 alineatul (1) din aceeași directivă are următorul cuprins:

„Statele membre pot adopta măsuri legislative pentru a restrânge sfera de aplicare a drepturilor și obligațiilor prevăzute la articolul 5, articolul 6, articolul 8 alineatele (1), (2), (3) și (4) și articolul 9 ale prezentei directive, în cazul în care restrângerea lor constituie o măsură necesară, corespunzătoare și proporțională în cadrul unei societăți democratice pentru a proteja securitatea națională (de exemplu siguranța statului), apărarea, siguranța publică sau pentru prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a unor fapte penale sau a folosirii neautorizate a sistemelor de comunicații electronice, în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) al Directivei [95/46]. În acest scop, statele membre pot adopta, *inter alia*, măsuri legislative care să permită reținerea de date, pe perioadă limitată, pentru motivele arătate anterior în acest alineat. Toate măsurile menționate în acest alineat trebuie să fie conforme cu principiile generale ale legislației comunitare, inclusiv cu cele menționate la articolul 6 alineatele (1) și (2) [TUE].”

Dreptul bulgar

6 Articolul 121 alineatul (4) din Constituția bulgară prevede că „actele judiciare se motivează”.

7 Articolul 34 din Nakazatelno protsesualen kodeks (Codul de procedură penală), în versiunea aplicabilă în litigiul principal (denumit în continuare „NPK”), prevede că „orice act al instanței trebuie să conțină [...] o motivare [...]”.

8 Conform articolului 105 alineatul (2) din NPK, „[n]u sunt admisibile mijloacele materiale de probă care nu au fost obținute sau stabilite în condițiile și potrivit modalităților prevăzute de prezentul cod”.

9 Potrivit articolului 173 alineatul (1) din NPK:

„Pentru a utiliza tehnici speciale de investigație în cursul procedurii preliminare, procurorul care efectuează urmărirea penală trebuie să se adreseze instanței cu cerere motivată în scris. [...]”

- 10 Articolul 174 alineatele 3 și 4 din NPK, în versiunea aplicabilă în litigiul principal, prevede:
- „(3) Autorizarea utilizării tehnicilor speciale de investigație în procedurile care sunt de competența Spetsializiran nakazatelen sad [(Tribunalului Penal Specializat, Bulgaria)] se acordă în prealabil de președintele acestuia [...]
- (4) Autoritatea menționată la alineatele 1-3 se pronunță prin ordonanță motivată. [...]”
- 11 Articolul 14 alineatul 1 din zakon za spetsialnite razuznavatelni sredstva (Legea privind tehnicile speciale de investigație) (DV nr. 95 din 21 octombrie 1997, p. 2), în versiunea aplicabilă în litigiul principal (denumită în continuare „ZSRS”), prevede:
- „Pentru utilizarea unor tehnici speciale de investigație, este necesar ca instituția să formuleze o cerere motivată în scris [...]”
- 12 Articolul 15 alineatul 1 din ZSRS, în versiunea aplicabilă în litigiul principal, prevede:
- „[...] [P]reședinții Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat) [...] acordă [...] autorizarea de utilizare a tehnicilor speciale de investigație prin hotărâre motivată.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 13 Între 10 aprilie și 23 mai 2017, Spetsializirana prokuratura (Parchetul Specializat, Bulgaria) l-a sesizat pe președintele Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat) cu șapte cereri de autorizare a utilizării unor tehnici speciale de investigație în vederea ascultării și interceptării și chiar a supravegherii și a urmăririi convorbirilor telefonice ale lui IP, DD, ZI și SS, patru persoane suspectate de săvârșirea unor infracțiuni grave.
- 14 Fiecare dintre aceste cereri de ascultare a convorbirilor telefonice descria în mod circumstanțiat, detaliat și motivat obiectul cererii, numele și numărul de telefon ale persoanei în cauză, legătura existentă între acest număr și această persoană, elementele de probă strânse până atunci și presupusul rol jucat de persoana vizată în săvârșirea faptelor ilicite. Necesitatea de a recurge la ascultarea convorbirilor telefonice solicitate pentru a strânge elemente de probă cu privire la activitatea infracțională care făcea obiectul anchetei, precum și motivele și condițiile care justificau imposibilitatea de a obține aceste informații prin alte mijloace erau de asemenea motivate în mod specific.
- 15 Președintele Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat) a admis toate aceste cereri în aceeași zi în care au fost formulate și a emis, în consecință, șapte hotărâri de autorizare a ascultării convorbirilor telefonice. Potrivit acestei instanțe, autorizările respective corespund unui model prestabilit destinat să acopere toate cazurile posibile de autorizare, fără să existe nicio referire la împrejurările de fapt și de drept, cu excepția duratei pentru care era autorizată utilizarea tehnicilor speciale de investigație. Pe baza autorizărilor menționate, au fost înregistrate și stocate unele dintre convorbirile purtate de IP, DD, ZI și SS.
- 16 La 19 iunie 2020, Parchetul Specializat le-a acuzat pe aceste patru persoane, precum și pe o a cincea, HYA, de participare la constituirea unui grup infracțional organizat care urmărea, în scopul îmbogățirii, facilitarea traversării ilegale a frontierelor bulgare de către resortisanți ai unor țări terțe, ajutarea lor să intre ilegal pe teritoriul bulgar, precum și luarea și darea de mită în legătură cu aceste activități.

- 17 Instanța sesizată inițial cu fondul cauzei, și anume Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat), întrucât a considerat că are o importanță directă conținutul convorbirilor înregistrate în stabilirea temeiniciei actelor de acuzare ale lui IP, DD, ZI și SS, a apreciat că trebuia să efectueze în prealabil un control al validității procedurii pe baza căreia s-a autorizat ascultarea telefonică.
- 18 În acest cadru, instanța menționată a decis, printr-o hotărâre din 3 iunie 2021, să sesizeze Curtea cu titlu preliminar, ceea ce a făcut obiectul primei sale întrebări, pentru a stabili dacă o practică națională potrivit căreia este îndeplinită obligația de motivare a hotărârii judecătorești prin care se autorizează recurgerea la tehnici speciale de investigație în urma unei cereri motivate a autorităților penale atunci când această hotărâre, redactată potrivit unui model prestabilit și lipsit de motive individualizate, se limitează să indice că sunt respectate cerințele prevăzute de legislație, la care face trimitere, este conformă cu articolul 15 alineatul (1) ultima teză din Directiva 2002/58, interpretat în lumina considerentului (11) al acesteia.
- 19 Prin Hotărârea din 16 februarie 2023, HYA și alții (Motivarea autorizațiilor de ascultare telefonică) (C-349/21, denumită în continuare „Hotărârea HYA și alții I”, EU:C:2023:102), Curtea a declarat că articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, citit în lumina articolului 47 al doilea paragraf din cartă, trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei astfel de practici naționale, cu condiția ca rațiunile precise pentru care instanța competentă a considerat că erau respectate cerințele legale în raport cu elementele de fapt și de drept ce caracterizează speța să poată fi deduse cu ușurință și fără ambiguitate dintr-o interpretare încrucișată a hotărârii și a cererii de autorizare, aceasta din urmă trebuind să fie pusă la dispoziție, ulterior autorizării acordate, persoanei împotriva căreia a fost autorizată recurgerea la tehnici speciale de investigație.
- 20 În aceste condiții, Curtea a statuat, la punctul 66 din hotărârea menționată, că nu era necesar să se răspundă la a doua întrebare adresată prin care se solicita să se stabilească dacă, în cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, contravine dreptului Uniunii să se interpreteze legea națională în sensul că informațiile obținute în urma unei astfel de autorizări sunt utilizate în dovedirea acuzației penale.
- 21 În urma unei modificări legislative intrate în vigoare la 27 iulie 2022, unele cauze penale aflate pe rolul Spetsializiran nakazatelen sad (Tribunalul Penal Specializat), care a fost dizolvat, au fost transferate la Sofiyski gradski sad (Tribunalul Orașului Sofia), care este instanța de trimitere în prezenta cauză. Această din urmă instanță arată, în cererea sa de decizie preliminară, că întâmpină anumite dificultăți în aplicarea Hotărârii HYA și alții I.
- 22 Ea amintește că, la punctele 56-61 din această hotărâre, Curtea a impus instanței de trimitere să verifice dacă motivarea autorizării recurgerii la tehnici speciale de investigație este accesibilă și inteligibilă prin recurgerea în acest scop la o interpretare încrucișată a cererii și a autorizării judiciare.
- 23 Desigur, potrivit instanței de trimitere, întreaga cerere a fost, în speță, anexată la dosar și este accesibilă apărării. În plus, această cerere ar avea conținutul impus de legislația națională. În consecință, în cazul unei interpretări încrucișate a motivării care figurează în cerere și în autorizarea judiciară, ar fi posibil să se înțeleagă în mod facil și univoc motivele hotărârii judecătorești de autorizare a ascultării, a înregistrării și a stocării comunicațiilor fără consimțământul utilizatorilor.

- 24 Cu toate acestea, instanța menționată consideră că modelul de motivare care ar fi fost elaborat de Curte în Hotărârea HYA și alții I, care constă în esență, atunci când autorizarea este redactată potrivit unui model prestabilit fără motive individualizate, în efectuarea unei interpretări încrucișate a autorizării și a cererii pentru a deduce din ea motivele precise pentru care s-a dat autorizarea, este inaplicabil în dreptul național prin raportare la cerințele pe care le impune în ceea ce privește procedura în care se pronunță hotărârile judecătorești de autorizare a ascultării, a înregistrării și a stocării comunicațiilor fără consimțământul utilizatorilor. Astfel, articolul 14 alineatul 1 din ZSRS și articolul 173 alineatul 1 din NPK prevăd că cererea autorităților penale în acest scop trebuie să fie formulată în scris și motivată. În același mod, articolul 15 alineatul 1 din ZSRS și articolul 174 alineatul 4 din NPK impun ca autorizarea judiciară acordată în urma unei astfel de cereri să fie ea însăși scrisă și motivată.
- 25 În consecință, instanța de trimitere consideră că există o contradicție între dreptul național și dreptul Uniunii în ceea ce privește calitatea motivării autorizării judiciare. Astfel, dreptul național ar impune ca însăși autorizarea judiciară să cuprindă motive explicite formulate în scris, în timp ce în dreptul Uniunii ar fi suficientă o autorizare judiciară standard, cu condiția ca autorizarea să fie dată pe baza unei cereri motivate în mod detaliat, accesibilă instanței și apărării, astfel încât o interpretare încrucișată a autorizării judiciare și a cererii să permită înțelegerea motivelor hotărârii pronunțate.
- 26 În lipsa oricărei posibilități de interpretare conformă a dreptului național, această instanță ridică problema dacă, în temeiul principiului supremației dreptului Uniunii, aplicarea dreptului național trebuie înlăturată pentru a aplica modelul de motivare stabilit de Curte în Hotărârea HYA și alții I, în condițiile în care această hotărâre ar părea contrară nu doar jurisprudenței anterioare a Curții, astfel cum reiese în special din Hotărârea din 2 martie 2021, Prokuratuur (Condițiile de acces la datele privind comunicațiile electronice) (C-746/18, EU:C:2021:152), ci și jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, astfel cum rezultă din Hotărârea din 11 ianuarie 2022, Ekimdzhev și alții împotriva Bulgariei (CE:ECHR:2022:0111JUD007007812).
- 27 În această privință, instanța de trimitere arată că modelul de motivare stabilit de Curte în Hotărârea HYA și alții I provine dintr-o interpretare a articolului 47 al doilea paragraf din cartă.
- 28 Cu toate acestea, ar fi îndoielnic faptul că acest model de motivare respectă cerințele care decurg, în primul rând, din considerentul (11) al Directivei 2002/58 potrivit căruia aplicarea măsurilor prevăzute la articolul 15 alineatul 1 din această directivă trebuie să fie conformă cu CEDO și cu interpretarea dată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în al doilea rând, din articolul 52 din cartă potrivit căruia orice restrângere a exercițiului drepturilor recunoscute de aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să respecte substanța acestor drepturi, dar și principiul proporționalității, în al treilea rând, din articolul 53 din cartă, care prevede că niciuna dintre dispozițiile sale nu ar trebui interpretată ca limitând un anumit drept recunoscut de CEDO sau de Constituția unui stat membru și, în al patrulea rând, din principiul echivalenței potrivit căruia o situație juridică ce privește dreptul Uniunii nu ar trebui să fie tratată de lege și de jurisprudența națională într-un mod mai puțin favorabil decât o situație juridică similară care privește exclusiv o situație juridică internă.
- 29 Prin urmare, s-ar pune problema dacă aceste dispoziții și principii ale dreptului Uniunii se opun înlăturării aplicării unei legislații naționale care impune în mod explicit motivarea hotărârilor judecătorești și nu îngăduie modelul de motivare stabilit de Curte în Hotărârea HYA și alții I.

- 30 Pe de altă parte, instanța de trimitere ridică problema dacă, în cazul unui răspuns afirmativ la această primă întrebare, dreptul Uniunii se opune și unei norme de drept național precum articolul 105 alineatul 2 din NPK care impune ca comunicările înregistrate să fie excluse din probatoriu din cauza lipsei unei motivări a autorizărilor judiciare, atunci când, în conformitate cu dreptul Uniunii, aceste autorizări judiciare nu necesită o motivare proprie, cu condiția ca cererile să fie suficient de motivate. Într-un asemenea caz, nu ar exista, potrivit articolului 47 al doilea paragraf din cartă, niciun obstacol să fie utilizate ca probe convorbirile telefonice. În caz contrar ar trebui, în temeiul articolului 105 alineatul 2 din NPK, să se înlăture, în lipsa unei motivări proprii a autorizărilor date cu încălcarea dreptului național, convorbirile telefonice ca probe, cu excepția situației în care, eventual, Curtea consideră că dreptul Uniunii nu se opune ca această dispoziție să fie interpretată în sensul că permite utilizarea probelor obținute pe baza unei autorizări judiciare nemotivate atunci când legalitatea acestei autorizări este stabilită ulterior de o instanță cu respectarea dreptului la apărare al inculpatului.
- 31 În aceste condiții, Sofiyski gradski sad (Tribunalul Orașului Sofia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58 coroborat cu articolul 47 al doilea paragraf din cartă, astfel cum a fost interpretat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în Hotărârea [HYA și alții I], și în lumina considerentului (11) al Directivei [2002/58], a articolului 52 alineatul (1) și a articolului 53 din cartă, precum și a principiului echivalenței, trebuie interpretat în sensul că obligă instanța națională:

- să lase neaplicată o reglementare națională [articolul 121 alineatul (4) din Constituție, articolul 174 alineatul 4 din NPK și articolul 15 alineatul 2 din ZSRS] și să nu țină seama de interpretarea articolului 8 paragraful 2 din CEDO care figurează în [hotărârea Curții EDO din 11 ianuarie 2022, Ekimdzhiiev și alții împotriva Bulgariei (CE:ECHR:2022:0111JUD007007812)], care impun motivarea expresă și în scris a autorizării judiciare (pentru ascultarea, interceptarea și stocarea telecomunicațiilor fără acordul utilizatorului), indiferent dacă există o motivare în cererea pe baza căreia se acordă autorizarea, temeiul neaplicării [dreptului național și a interpretării Curții EDO] fiind posibilitatea ca la interpretarea încrucișată a cererii și a autorizării să se constate 1) motivele exacte pentru care instanța a apreciat, în împrejurările de fapt și de drept ale speței, că cerințele legale sunt îndeplinite și 2) pentru ce persoană și mijloc de comunicare a fost acordată autorizarea judiciară;
- să lase neaplicată sau să interpreteze în mod conform cu dreptul Uniunii o reglementare națională (articolul 105 alineatul 2 din NPK), în ceea ce privește respectarea dispozițiilor procedurale naționale (în speță, articolul 174 alineatul 4 din NPK și articolul 15 alineatul 2 din ZSRS), atunci când analizează dacă telecomunicațiile în discuție trebuie excluse ca mijloace de probă, și să aplice în locul ei regula stabilită de Curte în Hotărârea [HYA și alții I]?”

Cu privire la admisibilitatea cererii de pronunțare a unei decizii preliminare și la competența Curții

- 32 Comisia arată că cererea de decizie preliminară este inadmisibilă. Astfel, această cerere ar urmări ca Curtea să se pronunțe cu privire la conformitatea, în raport cu dreptul bulgar, a practicii judiciare naționale care a făcut obiectul Hotărârii HYA și alții I, potrivit căreia hotărârile judecătorești care autorizează recurgerea la tehnici speciale de investigație, precum ascultarea

convorbirilor telefonice, în urma unei cereri motivate și detaliate din partea autorităților penale, sunt redactate prin intermediul unui text prestabilit și lipsit de motive individualizate, limitându-se să indice, pe lângă durata de validitate a autorizării, că sunt respectate cerințele prevăzute de legislația la care fac referire aceste decizii. Or, o astfel de întrebare, care privește interpretarea dreptului național, nu ar fi de competența Curții.

- 33 În această privință, trebuie să se observe că, desigur, din cererea de decizie preliminară, formulată în contextul aceleiași cauze principale precum cea care a stat la baza pronunțării Hotărârii HYA și alții I, reiese că, potrivit instanței de trimitere la care a fost transferată cauza, această practică judiciară națională contravine mai multor dispoziții ale dreptului național, în special articolului 121 alineatul 4 din Constituția bulgară, care ar impune ca orice decizie judecătorească de autorizare a ascultării, a interceptării și a stocării comunicărilor, fără consimțământul utilizatorilor, să cuprindă ea însăși o motivare explicită scrisă, independent de existența unei cereri motivate a autorităților penale.
- 34 Rezultă astfel că această instanță preconizează o interpretare a dreptului național care, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 47-52 din Hotărârea HYA și alții I, diferă de cea avută în vedere de instanța națională sesizată inițial cu cauza menționată și a cărei hotărâre de trimitere a stat la baza pronunțării acestei din urmă hotărâri.
- 35 Or, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, Curtea nu este competentă să interpreteze dreptul intern al unui stat membru (Hotărârea din 26 ianuarie 2021, *Hessischer Rundfunk*, C-422/19 și C-423/19, EU:C:2021:63, punctul 31 și jurisprudența citată).
- 36 Cu toate acestea, trebuie să se constate că, prin această nouă cerere de decizie preliminară, instanța de trimitere nu urmărește să se stabilească dacă practica judiciară națională menționată este conformă cu dispozițiile de drept național, ci să se stabilească dacă dreptul Uniunii se opune unor dispoziții de drept național care interzic o astfel de practică judiciară prin impunerea cerinței ca orice decizie judecătorească de autorizare a ascultării, a înregistrării și a stocării comunicărilor, fără consimțământul utilizatorilor, să conțină ea însăși o motivare explicită scrisă, independent de existența unei cereri motivate formulate de autoritățile penale. Or, o astfel de întrebare, care privește interpretarea dreptului Uniunii, este de competența Curții.
- 37 În consecință, trebuie să se răspundă la prezenta cerere de decizie preliminară.

Cu privire la întrebarea preliminară

- 38 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, raportat la articolul 47 al doilea paragraf din cartă, trebuie interpretat în sensul că se opune unor dispoziții de drept național care impun ca o decizie judecătorească care autorizează, ascultarea, interceptarea și stocarea comunicărilor, fără consimțământul utilizatorilor în cauză, să cuprindă ea însăși o motivare explicită în scris, independent de existența unei cereri motivate a autorităților penale. În cazul unui răspuns afirmativ, aceasta solicită să se stabilească dacă aceeași dispoziție din Directiva 2002/58 se opune unei norme de drept național care impune excluderea din probatoriu a convorbirilor înregistrate în lipsa unei motivări a autorizării judiciare, chiar dacă o interpretare încrucișată a autorizării judiciare și a cererii ar permite să se înțeleagă în mod facil și univoc motivele acestei autorizări.

- 39 Cu titlu prealabil, trebuie să se constate că instanța de trimitere a verificat ca măsurile în discuție în litigiul principal să intre în domeniul de aplicare al Directivei 2002/58. Astfel, în urma invitației adresate de Curte, la punctul 38 din Hotărârea HYA și alții I, de a se verifica dacă tehnicile speciale de investigație utilizate în cauza principală au avut ca efect să li se impună obligații de prelucrare furnizorilor de servicii de comunicații electronice vizați, instanța de trimitere a indicat în cererea sa de decizie preliminară că situația era exact aceasta, furnizorii vizați fiind însărcinați în mod legal să intercepteze datele și să le transmită autorităților polițienești.
- 40 În ceea ce privește întrebarea adresată, este necesar să se arate de la bun început că această întrebare se întemeiază, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 24-29 din prezenta hotărâre, pe premisa că din Hotărârea HYA și alții I ar rezulta că dreptul Uniunii, în special articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, interpretat în lumina articolului 47 al doilea paragraf din cartă, impune instanțelor bulgare să adopte practica judiciară națională examinată în această hotărâre, astfel încât aceste instanțe ar trebui să înlăture ca fiind incompatibile cu dreptul Uniunii dispozițiile dreptului național care, ignorând modelul de motivare care ar fi fost stabilit de Curte în hotărârea menționată, impun ca orice decizie judecătorească care autorizează ascultarea, interceptarea și stocarea comunicărilor, fără consimțământul utilizatorilor vizați, să cuprindă ea însăși o motivare explicită în scris.
- 41 Această premisă este însă una eronată.
- 42 Astfel, trebuie amintit că, în cadrul repartizării competențelor între instanțele Uniunii și instanțele naționale, Curtea trebuie să ia în considerare contextul factual și normativ în care se încadrează întrebările preliminare, astfel cum este definit în hotărârea de trimitere, astfel încât examinarea unei trimiteri preliminare trebuie realizată în raport cu interpretarea dreptului național furnizată de instanța de trimitere (a se vedea printre altele Hotărârea din 8 iunie 2023, *Prestige and Limousine*, C-50/21, EU:C:2023:448, punctul 42 și jurisprudența citată).
- 43 Potrivit acestei jurisprudențe, Curtea s-a pronunțat, în Hotărârea HYA și alții I, cu privire la conformitatea cu dreptul Uniunii a practicii judiciare naționale descrise de *Spetsializiran nakazatelen sad* (Tribunalul Penal Specializat) în cererea sa de decizie preliminară. După cum s-a arătat deja la punctul 19 din prezenta hotărâre, Curtea a declarat astfel, în Hotărârea HYA și alții I, că articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, raportat la articolul 47 al doilea paragraf din cartă, trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei astfel de practici judiciare naționale, cu condiția ca rațiunile precise pentru care instanța competentă a considerat că erau respectate cerințele legale în raport cu elementele de fapt și de drept ce caracterizează speța să poată fi deduse cu ușurință și fără ambiguitate dintr-o interpretare încrucișată a hotărârii și a cererii de autorizare, aceasta din urmă trebuind să fie pusă la dispoziție, ulterior autorizării acordate, persoanei împotriva căreia a fost autorizată recurgerea la tehnici speciale de investigație.
- 44 În schimb, hotărârea menționată nu poate fi interpretată nicidecum în sensul că a stabilit un model de motivare care ar impune autorităților bulgare să adopte o astfel de practică obligându-le să înlăture, pentru motivul că ar fi incompatibile cu dreptul Uniunii, dispozițiile de drept național ce impun ca o decizie judecătorească care autorizează recurgerea la tehnici speciale de investigație, cum sunt ascultarea, interceptarea și stocarea comunicărilor, să conțină ea însăși o motivare explicită în scris.
- 45 Dimpotrivă, din motivarea Hotărârii HYA și alții I reiese că dreptul Uniunii nu se opune în niciun fel unor astfel de dispoziții de drept național.

- 46 În această privință, trebuie amintit că articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/58 consacră principiul confidențialității comunicațiilor și a datelor de transfer aferente transmise prin intermediul unei rețele publice de comunicații sau al unor servicii publice de comunicații electronice. Acest principiu se traduce prin interdicția de a asculta, de a intercepta, de a stoca comunicațiile și datele de transfer aferente sau de a le supune oricărui alt mijloc de interceptare sau de supraveghere fără acordul utilizatorului în cauză, cu excepția ipotezelor prevăzute la articolul 15 alineatul (1) din directiva menționată (Hotărârea HYA și alții I, punctul 40).
- 47 Acest ultim articol prevede astfel că statele membre pot adopta măsuri legislative pentru a restrânge sfera de aplicare a drepturilor și obligațiilor prevăzute la articolul 5 din aceeași directivă, în special atunci când o astfel de restrângere constituie o măsură necesară, corespunzătoare și proporțională în cadrul unei societăți democratice pentru a asigura prevenirea, investigarea, detectarea și urmărirea penală a infracțiunilor. Acesta mai precizează că toate aceste măsuri legislative trebuie adoptate cu respectarea principiilor generale ale dreptului Uniunii, inclusiv a drepturilor, a libertăților și a principiilor prevăzute de cartă (Hotărârea HYA și alții I, punctul 41).
- 48 În această privință, măsurile legislative care reglementează accesul autorităților competente la datele vizate la articolul 5 alineatul (1) din Directiva 2002/58 nu se pot limita la a impune ca acest acces să răspundă finalității urmărite de aceleași măsuri legislative, ci trebuie să prevadă și condițiile materiale și procedurale care guvernează prelucrarea respectivă (Hotărârea HYA și alții I, punctul 42, precum și jurisprudența citată).
- 49 Asemenea măsuri și condiții trebuie adoptate cu respectarea principiilor generale ale dreptului Uniunii, printre care se regăsește principiul proporționalității, și a drepturilor fundamentale garantate de cartă, astfel cum rezultă din articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, care se referă la articolul 6 alineatele (1) și (2) TUE (Hotărârea HYA și alții I, punctul 43, precum și jurisprudența citată).
- 50 În special, condițiile procedurale menționate la punctul 48 din prezenta hotărâre trebuie să fie interpretate cu respectarea dreptului la un proces echitabil, consacrat la articolul 47 al doilea paragraf din cartă, care corespunde, astfel cum reiese din explicațiile aferente acestui articol, articolului 6 alineatul (1) din CEDO. Acest drept impune ca toate hotărârile judecătorești să fie motivate (Hotărârea HYA și alții I, punctul 44, precum și jurisprudența citată).
- 51 Prin urmare, atunci când o măsură legislativă adoptată în temeiul articolului 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58 prevede că pot fi adoptate prin hotărâri judecătorești restrângeri ale principiului confidențialității comunicațiilor electronice consacrat la articolul 5 alineatul (1) din această directivă, articolul 15 alineatul (1) coroborat cu articolul 47 al doilea paragraf din cartă impune statelor membre să prevadă că astfel de hotărâri trebuie să fie motivate (Hotărârea HYA și alții I, punctul 45).
- 52 Astfel, dreptul la un control jurisdicțional efectiv garantat de articolul 47 din cartă impune ca persoana interesată să poată lua cunoștință de motivele unei hotărâri pronunțate în privința sa fie din cuprinsul acestei hotărâri, fie dintr-o comunicare a acestor motive, pentru a i se permite să își apere drepturile în cele mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză să sesizeze sau nu, în scopul unui control jurisdicțional, instanța competentă să exercite controlul legalității acestei hotărâri (Hotărârea HYA și alții I, punctul 46, precum și jurisprudența citată).

- 53 Rezultă că o reglementare națională care impune ca orice decizie judecătorească de autorizare a ascultării, a interceptării și a stocării comunicărilor, fără consimțământul utilizatorilor vizați, să cuprindă ea însăși o motivare explicită în scris respectă obligatoriu cerințele de motivare care decurg din dreptul Uniunii. Prin urmare, instanțele naționale nu sunt nicidecum obligate să înlăture o astfel de reglementare.
- 54 În consecință, trebuie să se răspundă la prima parte a întrebării adresate că articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58, raportat la articolul 47 al doilea paragraf din cartă, trebuie interpretat în sensul că nu se opune unor dispoziții de drept național ce impun ca o decizie judecătorească care autorizează ascultarea, interceptarea și stocarea comunicărilor, fără consimțământul utilizatorilor vizați, să cuprindă ea însăși o motivare explicită în scris, independent de existența unei cereri motivate a autorităților penale.
- 55 Ținând seama de răspunsul dat la prima parte a acestei a întrebării, nu este necesar să se răspundă la a doua parte a acesteia.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 56 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a zecea) declară:

Articolul 15 alineatul (1) din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002 privind prelucrarea datelor personale și protejarea confidențialității în sectorul comunicațiilor publice (Directiva asupra confidențialității și comunicațiilor electronice), raportat la articolul 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,

trebuie interpretat în sensul că

nu se opune unor dispoziții de drept național ce impun ca o decizie judecătorească care autorizează ascultarea, interceptarea și stocarea comunicărilor, fără consimțământul utilizatorilor vizați, să cuprindă ea însăși o motivare explicită în scris, independent de existența unei cereri motivate a autorităților penale.

Semnături